

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ЗМІН

Динамічні процеси, що відбуваються у сучасній системі освіти України, зумовлені глобальними тенденціями цифровізації, інноваційного розвитку та євроінтеграції, актуалізують потребу у переосмисленні ролі й змісту діяльності педагога професійного навчання будівельного профілю. В умовах трансформації професійної освіти педагог виступає не лише носієм знань, а організатором інноваційного освітнього середовища, фасилітатором професійного становлення здобувачів освіти, носієм цінностей академічної доброчесності й професійної культури. Сучасні виклики – розвиток цифрової економіки, інтеграція STEM- і SMART-технологій, оновлення стандартів професійної освіти, а також зростання ролі психологічної готовності до змін – потребують формування у педагога нового типу професійної компетентності, що поєднує технічну, інформаційну, педагогічну та емоційно-комунікативну складові [1, 3, 5, 6]. Актуальність проблеми також зумовлена необхідністю забезпечення якості професійної підготовки фахівців будівельного профілю відповідно до вимог ринку праці, який дедалі більше орієнтується на інноваційність, мобільність і безперервне навчання впродовж життя. Відтак, діяльність педагога професійного навчання набуває стратегічного значення як чинник розвитку людського капіталу, національної економіки й культури праці.

У сучасних студіях з професійної освіти ключовими залишаються три взаємопов'язані напрями: цифрова трансформація освітнього середовища, компетентнісна та трансформативна парадигма підготовки педагога, галузева специфіка інженерно-педагогічної діяльності у будівництві та зварюванні.

Європейські та міжнародні документи задають рамку розвитку цифрової компетентності педагога і підкреслюють перехід від «технічного» використання ІКТ до педагогічно осмисленого дизайну навчання [8]. У дослідженнях з професійної освіти акцентовано на потенціалі VR/AR-симуляцій, BIM/CAD-середовищ, симуляторів зварювання, що підвищують якість формування практичних умінь і безпечність навчання на ранніх етапах підготовки. Описано тенденції інституційної цифровізації та переорієнтацію на відкриті освітні ресурси і змішане навчання.

Сучасні науковці розглядають педагога професійного навчання як фасилітатора та проєктувальника освітнього середовища, здатного ініціювати трансформацію навчального досвіду здобувачів. Зокрема, С. Крещанова актуальність ідей педагогічної фасилітації пов'язує перш за все з гуманізацією освітніх процесів, появою новітніх освітніх технологій, формуванням фасилітуючої позиції педагога під впливом власного досвіду та переорієнтації науково-методичної роботи у закладах освіти [7]. А. Коротичем виокремлено педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної педагогічної діяльності, яка базується на тому, що їх практична реалізація сприяє розкриттю творчого потенціалу здобувачів освіти, урахуванню їхніх інтересів, здібностей і можливостей, а також розвитку їх суб'єктної позиції [4].

Окремий масив наукових праць фокусує увагу на практико-орієнтованому навчанні, впровадженні симуляторів, цифрових лабораторій та BIM-орієнтованих кейсів для формування професійних умінь майбутніх педагогів. Підкреслюється значення педагогічної діагностики, безпекових протоколів і стандартизації оцінювання у майстернях/лабораторіях, а також роль академічної доброчесності при виконанні розрахунково-графічних і проєктних робіт. І. Дідук розглядає проєктно орієнтоване навчання у складі компонентів: універсальність (можливість практичного розв'язання освітньої задачі), розподілене лідерство, діяльнісний підхід (здобуття знань у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, вчинковість (розвиток самостійного, творчого та креативного мислення), громадянськість (громадянська зрілість та позиція здобувача освіти) [2]. На думку С. Лисеменкової, проєктно-технологічний підхід є ефективним засобом формування професійної самосвідомості здобувачів освіти, оскільки поєднує теоретичну підготовку з практичною діяльністю, сприяє розвитку професійних компетентностей та мотивації до праці [8]. Узагальнюючи, сучасний дискурс зводиться до потреби комплексної моделі діяльності педагога, де технологічна інноваційність поєднується з трансформативним навчанням, компетентнісним оцінюванням і галузевою специфікою будівництва та зварювання. Це задає вектор подальших розвідок: моделювання педагогічних сценаріїв із VR/AR та BIM, розроблення інструментів діагностики й розвитку професійної майстерності педагога, а також політик забезпечення якості та доброчесності у практико-орієнтованих курсах.

З урахуванням результатів наукових досліджень нами розроблено умови ефективної діяльності педагога професійного навчання будівельного профілю в контексті освітніх змін.

1. Педагогічні умови – формування інноваційного педагогічного мислення, орієнтованого на поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю у сфері будівництва та зварювання, упровадження інтерактивних,

проектних, тьюторських і компетентісно-орієнтованих технологій навчання, що забезпечують розвиток самостійності й критичного мислення здобувачів освіти, реалізація принципів академічної доброчесності та педагогічного партнерства у взаємодії з колегами та здобувачами освіти.

2. Організаційно-методичні умови – інтеграція сучасних цифрових платформ, SMART- та BIM-технологій у навчальний процес для забезпечення міждисциплінарного зв'язку та цифрової гнучкості, координація між викладачами освітніх програм з метою узгодження навантаження, термінів виконання завдань і забезпечення наскрізності професійних компетентностей, розроблення цифрових кейсів і симуляційних навчальних ситуацій, що моделюють реальні виробничі умови.

3. Психолого-педагогічні умови – забезпечення професійно-психологічного відбору майбутніх педагогів з урахуванням емоційної стійкості, мотивації, когнітивної гнучкості та готовності до інноваційної діяльності, використання цифрових психодіагностичних інструментів (автоматизовані тести, аналітичні системи спостереження) для розвитку самооцінки та рефлексії педагога, підтримка психологічного добробуту, формування здатності до саморегуляції й саморозвитку.

4. Матеріально-технічні умови – забезпечення доступу до сучасного лабораторного, зварювального та комп'ютерного обладнання, що відповідає виробничим технологіям будівельної галузі, використання освітніх середовищ, які дозволяють організувати змішане та дистанційне навчання із застосуванням аналітичних систем моніторингу навчальних досягнень.

5. Соціально-комунікативні умови – створення партнерських зв'язків між закладами освіти та підприємствами будівельного сектору для спільного проєктування освітніх програм, розвиток професійних спільнот педагогів, наставників і майстрів виробничого навчання для обміну досвідом інноваційної педагогіки.

Таким чином, ефективна діяльність педагога професійного навчання будівельного профілю у сучасному освітньому середовищі потребує реалізації комплексу педагогічних, організаційних, психолого-педагогічних і цифрово-технологічних умов, спрямованих на розвиток його інноваційної культури, професійної мобільності й готовності до безперервного навчання.

Список використаних джерел

1. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 460 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/883072/mod_resource/content/2/Воронкова%20В.Г.%20-%20Філософія%20цифрової%20людини.pdf (дата звернення: 23.10.2025).

2. Дідук І. А. Розвиток практико орієнтованого навчання у закладах вищої освіти. *Мистецька освіта: виклики та перспективи*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної

онлайн-конференції за участю здобувачів вищої освіти та молодих учених. 14 листопада 2024 року: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Вінниця: ВДПУ, 2024. С. 101–105.

3. Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник / Огієнко О.І., Мільто Л.О., Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л., Красильник Ю.С., Котун К.В. Київ : Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України. 2016. 120 с.

4. Коротич А. Педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної педагогічної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 81. Том 1. С. 276–283.

5. Красильник Ю. С. Дидактичний контроль та оцінювання у ВВНЗ як системна технологія. *Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2009. № 2 (10). С. 30–34.

6. Красильник Ю. С. Концептуальні основи персонідидактики вищої школи. *Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2020. № 1 (41). С. 181–190.

7. Крещанова С. Л. Фасилітаційна організація освітнього середовища із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. *Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики*: матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Кривий Ріг, 19 січня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця, 2024. С. 434–439.

8. Лисеменкова С. С. Професійна освіта через практику: ефективність проектно-технологічного підходу. *Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Одеса, 24–25 квітня 2025 р.). Одеса: Університет Ушинського, 2025. С. 59–62.

9. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu (Y. Punie, Ed.). Publications Office of the European Union, Luxembourg. 2017. URL: <https://doi.org/10.2760/178382> (дата звернення: 02.11.2025).

10. UNESCO. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO, 2023. 48 s. URL: <https://cdn.table.media/assets/wp-content/uploads/2023/09/386693eng.pdf> (дата звернення: 02.11.2025).

УДК 37.01:378

Красильник Юрій Семенович,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету будівництва і архітектури;

Подлуцький Артем Максимович,

здобувач вищої освіти академічної групи ФВС 24-1

Київського національного університету будівництва і архітектури

УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

У сучасних умовах стрімких трансформаційних змін – цифровізації, військово-соціальних викликів, реформування освіти, зміни запитів здобувачів і роботодавців – питання ефективної педагогічної взаємодії набуває особливого значення. Освітнє середовище стає поліконтекстним, мультимодальним і

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net